

Лъэпкъ зэгурылоныгъэм игъэпытэн

(Икълух).

Къохъэплэ хэгъэгухэм язэхыкыо кыуачлэхэр Урысыем итарихъ, икультура нэмык шьыпкъэу къагъэлъэгъонэу зэрэпыхъэхэрэм, тыхэгъэу щыпсэурэ лъэпкъхэм язэхыкыо кыуачлэхэр Урысыем исхэр нахъ пытэу къэралыгъом ипашэ къоуонхэ зэрэфаер республикэм и Лышхъэ кыуачлэхэр.

АР-м лъэпкъ лофхэмкӀ, лӀкыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм зэхыныгъэ адырӀанымкӀ ыкӀи къэбарлыгъэлэс амалхэмкӀ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхэ Аскэр зэхэсыгъом кыуачлэхэр. ГъэрэкӀо лофтхъэбзэ заулэ зэрэзыхагъэр: терроризмэм пэуцужыгъэнымкӀ комиссиэхэм язэхэсыгъохэр Мыекъуапэ, АдыгъкӀалэ, Хьакурынэхьаблэ зэрэащыкӀуагъэхэр, хэушхьафкыгъэ дзэ операцием илӀэхъан дин зэфӀамыдэхэр зылӀэхьэрэм язэгурылоныгъэ гъэпытэгъэнымкӀ Адыгэ Республикэм щыпсэурэ быслымӀнхэм я ДиндӀэлъаплӀэ лӀнэ хьурае зэрэзыхь.

щэгъагъэр, Адыгеим илӀыкӀохэр Урысые форумэу «Урысыем ис лъэпкъхэр» зыфилоурэм зэрэхэлъагъэхэр, джырэ лъэхъаным лъэпкъ щынӀэгъончъагъэм епхыгъэ лофыгъохэмкӀ Урысые научнӀ-практическӀ конференцие зэрэщылагъэр, Мыекъопэ къэзэкъ отделым, Адыгэ Республикэмрэ Пшызэ шӀолъыррэ ащыпсэурэ быслымӀнхэм я ДиндӀэлъаплӀэ, общественнӀ движениеу «Адыгэ Хасэм», «Урысыем щыпсэурэ ермӀлхэм я Союз» Адыгэ РеспубликэмкӀ икӀутамэ, общественнӀ организациеу «Шыу Хасэм» язӀлукӀэхэр зэрэщылагъэхэр ащ хигъэунэфыкыгъэ. ГъэрэкӀо къэбар жьугъэм иа малхэм лъэпкъ, дин зэфыщытыкӀэхэм ялофыгъохэм афӀэгъэхыгъэ материал 360-м ехьу кызырӀахуыгъэр кыуачлэхэр.

ОбщественнӀ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхьаматэу ЛымыщкӀо Рэмзан Урысые общественнӀ организациеу «Урысыем ис лъэпкъхэм я Ассамблее» зӀдӀэлъагъэныгъэу дырӀлӀэм, ащ икӀутамэ республикэм зэрэщылагъэхэр кӀатэ-

гушылагъ.

РеспубликэмкӀ общественнӀ мӀхъанэ зилӀ лофтхъабзэхэм язехъан, цыфхэм апашхъэ кытӀэдждӀэр лофыгъо гъэнӀафӀагъэхэм язӀлохын мӀхъанӀшхо зӀрӀлӀэр Адыгеим и Лышхъэ кыуачлэхэр.

«Хэбзэ кыуачлэхэр общественнӀ институтхэмрэ нахъ лъэшэу аналӀ зытырагъэтын фаер просветительскӀ лофшӀ-ныр гъэлъагъэныр, экстремистхэм ягъогупэ пыбзыкыгъэныр, тыхэгъэу ис лъэпкъхэм ахӀлӀ хэбзэ шлагъохэм уасӀ афӀагъэныр ары. Мыщ дӀажьым теурыкӀуагъэ кыуачлэхэр хуытӀтӀ. Амал зӀрӀлӀкӀ тилофтхъабзэхэм республикэм исхэр нахъыбзэу къахӀгъэлъагъэныгъэхӀ, мы лъэныкыомкӀ кыддӀэлъагъэным фӀхъазырхэм грант лӀпылӀгъу ягъэгъотыгъэн фае», — кыуачлэхэр Къумпыл Мурат.

«Адыгэ Республикэм щыпсэурэ лъэпкъхэм я Унэ» Адыгеим щызэхӀцӀгъэнымкӀ амалэу щылӀэхэм атегушылагъэх. Адыгэ Республикэм лъэпкъ лофхэмкӀ, лӀкыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырӀлӀ зӀпхыныгъэхэмкӀ ыкӀи къэбарлыгъэлэс амалхэмкӀ и Комитет ипашӀ зэхэсыгъом зэрэщылагъэуныфкыгъэмкӀ, УФ-м и Правительствэ тапӀкӀ ышылӀгъэ унашӀом диштӀу федеральнӀ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Урысыем щыпсэурэ лъэпкъхэм я Унэ» зыфилоурэ зэхӀагъ. Мыщ ехыщыр учреждениехэр ЮФО-м, СКФО-м, хэгъэгум инӀмыкӀ шӀолъырхэм ащызэхӀагъ.

Зэхэсыгъом зэрэщылагъэуныфкыгъэмкӀ, «Адыгэ Республикэм ис лъэпкъхэм я Унэ» анахъэу ыналӀ зытыригъэтыщыр лъэпкъ зэфыщытыкӀэхэм ялофыгъохэм апылӀ общественнӀ объединениехэмрэ мысатыу организациехэмрэ лӀпылӀгъу ягъэгъотыгъэныр, лъэпкъ, этнокультурнӀ мӀхъанэ зилӀ федеральнӀ, шӀолъыр проектхэр гъӀцӀкӀэгъэнхэр, лӀкыб къэралыгъохэм кыуачлэхэр щылӀаным хэгъэгъозӀгъэнхэр, къэбарлыгъэлэс амалхэм зӀдӀэлъагъэныгъэу пытӀ адырӀлӀныр ары. Мыщ фӀдӀ организацием правовой лъапсӀу илӀщыр ежъ шӀолъырым зэрӀфаеу

АР-м и Лышхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм ищытхъу-цӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнӀ юрист» зыфилоурэ Б.В. БӀрӀэдждым фӀгъэщыошӀ-гъэным ехылагъ

Хэбзэгъэуцугъэм игъэпытӀнӀкӀ, цыфхэм яфитыныгъэхэм ыкӀи яфедӀхэм якъэухъумӀнӀкӀ гъэхъагъэу илӀэхэм апае Адыгэ Республикэм ищытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнӀ юрист» зыфилоурэ БӀрӀэджд БайзӀт Вячеслав ыкӀом — Адыгэ РеспубликэмкӀ ТеуцожӀ районым ихыкум ихыкумышӀ фӀгъэщыошӀгъэнӀу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат кӀ. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 4, 2024-рӀ ильӀэс N 26

кыуачлэхэр. Лъэпкъ, дин зэфыщытыкӀэхэр нахъышӀу шылӀгъэнхэм, этнокультурнӀ инфраструктурэм ишӀолъыр псӀуальӀэхэм ягъӀпсын ар афӀлорышӀлӀт.

Республикэм ипашӀ Советым иаппарат пшӀӀырылӀ фишылӀгъ федеральнӀ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Урысыем ис лъэпкъхэм я Унэ» зӀпхыныгъэу пытӀ дырӀлӀнӀу. Джаш фӀдӀу лъэпкъ политикэм илофыгъохэм язӀлохын фӀгъэзӀгъэ Комитетым унашӀу фишылӀгъ «АР-м щыпсэурэ лъэпкъхэм я Унэ» изӀхӀцӀнӀкӀ, лофышӀлӀэхэм якъӀэгъотынкӀ, мылӀкуки, техникӀки ар зӀтегъӀпсыхъгъэнымкӀ ищыкӀлӀгъэ предложениехэр кыуачлэхэр. Бизнесым, культурэм, гъӀсӀэныгъэм, диным, лъэпкъ зэфыщытыкӀэхэм алӀэныкыкӀкӀ Краснодар крайми, Урысыем инӀмыкӀ шӀолъырхэм зӀгъунӀгъушӀу зэфыщытыкӀу адырӀлӀэхэр гъӀпытӀгъэнхэм мӀхъанӀшхо зӀрӀлӀэр Адыгеим и Лышхъэ хигъэуныфкыгъэ.

АР-м и Лышхъэ ипресс-кыуачлэхэр

«Кыуачлэхэм шьыпкъэр ылъапс»

(Икълух).

КъекӀолӀагъэхэм закыфигъэзагъ контр-адмиралэу Александр Гринкевич.

— МӀшлӀоур Мыекъуапэ кыуачлэхэр ВлӀдивосток нӀс кӀошт, Гудермес щегъӀагъэу МурманскӀ нӀсышт. ЖьоньыгъуакӀэм и 8-м, ТӀкӀоньыгъэм и МафӀэ ия 79-рӀ ильӀэс илӀгъокӀлӀу, Москва и БелорусскӀ вокзал кыуачлэхэр шылӀшт. Шюигъоныгъэ зилӀ пстӀуми вагонибгъум ащыгъоигъэ къӀгъӀгъӀгъонхӀу УлӀшыгъэ Кыуачлэхэм ялӀэныкыо зӀфӀшхъафхэм, дзӀ лъэпкъ зӀмплӀужыгъохэм, тятӀжхэмрӀ тятӀжӀ плӀшӀхэмрӀ агъӀфедӀцтыгъэ лӀшӀхӀу тикъэралыгъо ишхъафитыныгъэ кыдахы зӀхъум агъӀфедӀцтыгъэхэм кӀатӀегуцӀлӀхэр ащӀӀплынхӀ алӀӀкышт, — кыуачлэхэр А. Гринкевич.

Адыгеим и Лышхъэ ыцӀкӀкӀ кызырӀуэгъоигъэхэм закыфигъэзагъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и ТхьаматӀ игуадзӀу, Урысыем и Лышхъэу ЦӀй Эдуард.

— УФ-м зыкӀуагъэхэм ялӀэныкыо и Министерствэу мы лофтхъабзэм изӀхӀцӀако сыфӀраз мӀхъанӀ ин зилӀ лофыгъоу УФ-м илӀэпкъыб зӀрӀзӀрӀпхырым имызакъоу, къэралыгъом илӀэшыгъэ — кыуачлэхэм шьыпкъэр, зӀфагъэр ыкӀи зыкыныгъэр зӀрӀлӀапсӀэр къӀзӀгъӀшӀпкъӀжырэ зӀрӀзӀхӀагъэм пае. Ти ПрезидентӀу, АпшӀӀэр дзӀпацӀу Владимир Путиным кызырӀуагъэу, Урысыем сыд фӀдӀ джӀгъоу зӀкӀуакӀи джӀуап ритыжын ылӀӀкышт, — кыуачлэхэр ЦӀй Эдуард.

ТилӀужхэм якъэралыгъо шӀу алӀгъоу тӀлунхэм имӀхъан зӀрӀнӀми Лышхъэым кыуачлэхэр.

— УкраинӀм кыуачлэхэр тарихъыр зымылӀжхэрэм язекӀуакӀэхэм бгъӀтӀрӀзӀжын умылӀӀкыжышт хуыгъэ-шлагъэхэр кызырӀзӀдахышӀуштхэм ищысӀх. НепӀ Урысыер джыри неонацизмӀм ебӀнын фае хуыгъэ ищынӀгъончъагъэр ишхъафитныгъэр кыуагъэхэм хӀзӀ. Донбасс икӀуагъэхэм фӀгъэхыгъэ хуышхъафкыгъэ дзӀ операцием тидзӀкӀолӀхэм лыгъӀшхо щызӀрахъ дзӀ пшӀӀырылӀ кынхэр цагъӀцӀагъэхӀ. ТилӀхъан ахэм лышхъэныгъэу Хэгъэу зӀошхом игъом тятӀжхэм къагъӀагъоштыгъэм ебгъӀпшӀн лӀӀӀкыштхэр къахӀфӀх, — кыуачлэхэр ЦӀй Эдуард.

Урысыем и Лышхъэу Роман Тороховымрэ Олег Цоковымрэ ацӀлӀхэр юнармием иотрядитлӀм афӀусыгъэным фӀгъэхыгъэ лофтхъабзэм зӀлукӀэр лыгъӀкӀогагъ, нӀбгырэ 35-рӀ дзӀ-патриотическӀ движением джыри хӀагъӀагъ.

СыхӀат заулӀм кыуачлэхэр экскурсионнӀ мӀшлӀоур Мыекъуапэ щыпсӀухӀу ыкӀи ихъакӀлӀхӀу нӀбгырэ минитлӀм нахъыбӀм зӀрагъӀлӀгъу. Джаш фӀдӀу вокзал лупӀнм концертшыхо кыуачлэхэр, дзӀ пшӀӀырылӀхэр щызӀлухыгъагъ, лъӀхъанӀ зӀфӀшхъафхэм агъӀфедӀцтыгъэ лӀшӀхӀу ыкӀи дзӀ техникӀм якъӀгъӀлӀгъон щызӀхӀцӀгъагъ.

Александра БАЛАБАСЬ.

ЛофышлӀхэр икӀунхэм пае

МедицинӀ лофышлӀхэмкӀ фӀныкыоныгъэ щымылӀным пае Адыгеим лофтхъэбзэ зӀфӀшхъафхэр щырагъӀкӀоных. Джаш фӀдӀу Владимир Путиным кыуачлэхэр кӀэлӀ цыкӀлхэм, район гупчӀхэмрӀ кӀоджӀ псӀуплӀхэмрӀ лоф ащызышлӀхэрэм мӀзӀ кӀӀс аратырӀ мылӀкум ихӀгъӀхъони лӀпылӀгъушхо зӀрӀхуыщыр Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат кыуачлэхэр.

«Джыри зы шылӀкӀ чанӀу тӀгъӀфедӀ — программӀхӀу «Земский доктор» ыкӀи «Земский фӀльдшер» зыфилоурэр. Ахэр зылажӀхэрэм кыуачлэхэр врач 535-м ыкӀи гурыт медицинӀ лофышлӀ 89-м мылӀкур алӀкӀлӀхъагъ, 2024-рӀ ильӀэсым джыри врач 55-м, гурыт медицинӀ лофышлӀ 12-м аратышт. КӀоджӀ псӀуплӀхэм лофышлӀхэр кӀят-цӀлӀнхэм пае шӀолъыр амалхӀри ащ

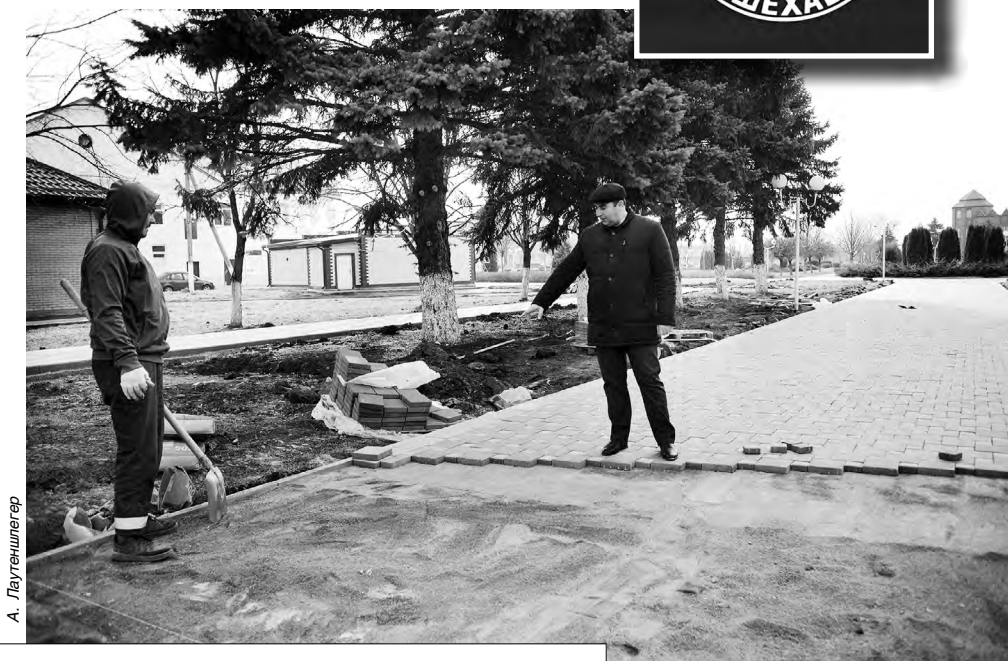
хӀтӀгъахъох. Мы ильӀэсым медицинӀм щылажӀхэрэм лӀпылӀгъу зӀфӀшхъафит республикӀ бюджетым кыкӀлӀу афӀтлупышт. ГъунӀгъу псӀуплӀхэм кыуачлэхэр гъогупкӀэм щыц лӀхъ кӀафедгъӀгъӀзӀжышт (мӀзӀм сомӀ мин). Ащ нӀмыкӀлӀу лӀпылӀгъу псынӀкӀм имашинӀ исхӀу кӀоджӀ псӀуплӀхэм лоф ащызышлӀхэр фӀльдшерхэм зӀтыгъо шӀолъыр ахъӀа тынхэр афӀтлупышынхӀу

унашӀу тшыгъэ. ФедеральнӀ тынхэм ягъусӀу ахэм сомӀ мин 500 зырыз тедзӀу къафӀкӀошт. лӀпылӀгъу псынӀкӀм имашинӀхэр зезыфӀхэрэм мӀзӀ кӀӀс сомӀ мин 5 къафыхагъӀхӀошт.

ВрачхӀу лъэныкыоу зӀрӀлажӀхэр гъотыгъуаехэр нӀмыкӀ шӀолъырхэм кыуачлэхэр. Ащ фӀдӀхэм апае фӀтӀрӀ 5 кыуачлэхӀыгъ. лофышлӀ ныбжыкӀлӀхэм якъӀхъазырынкӀи лофышхо зӀшӀотӀхы.

Ащ фӀшӀ еджӀнхӀу тӀгъагӀох, гурыт медицинӀ сӀнӀхъат зыщызӀрагъӀгъотырӀ ыкӀи апшӀӀэр шӀолъыр еджаплӀхэм тӀдӀлажӀ. Икыгъэ ильӀэсым процент 30-кӀӀ нахъыбӀ тшыгъэ МыекъопӀ медицинӀ колледжым ибюджет чӀлӀлӀхэр. Анахъэу агъӀфедӀр лъэныкыохэмкӀ лоф зышӀлӀхэр апае федеральнӀ гупчӀм кыуачлэхэр гъӀсӀэныгъэ амалыкӀлӀхэр щылӀаным щыпхырытӀцы: мы ильӀэсым МКБТУ-м илофшӀлӀн щыригъӀжӀцт гъӀсӀэныгъэ кластерӀу «ПрофиМед» зыфилоурэм. Мыщ дӀажьым кыуачлэхӀгъӀхъынӀу сыфай медицинӀм щытшыр лъӀбӀкӀухэм пкӀӀ зӀрӀамылӀщыр ежъ илофышлӀхэр кыуачлэхӀхӀа зыхуыкӀ. ФӀло-фашлӀхэм ядӀгъуыгъӀщыр бӀкӀӀ ялӀытыгъ псауныгъэм икӀуагъэхэм лоф дзӀзышлӀхэрэм ашӀлӀрэм хӀшылӀлӀу фырылӀм ыкӀи сымаджӀхэм зӀрафыщытхэм», — кыуачлэхэр Къумпыл Мурат исоциальнӀ нӀкӀубгъохэм.

Ихэхъоныгъэхэм уагъэгүшхо

А. Лаутенберг

Псэуплэхэм язетегъэпсыхъанкэ къэралыгъо ыкIи республикэ программэхэм лъэшэу яшлуагъэ къэкIо.

Ахэм яшыхъат мы аужырэ илэсхэм Кошкхэблэ зэхалшэу нахь кIэракIэ зэрэхъугъэр. Мыщ игъогухэр, ипсэуплэхэр, ишагухэр, нэмыкI чыплэхэр шэпхэ-шлэхэм адиштэу зэтырагъэ-псыхъагъэх, непи а лошлэныр лъагъэкIуатэ.

Лофхэм языхтэт зыщыдгъэ-гъуазэ тшоигъоу мы мафэхэм Кошкхэблэ тышылагъ. Къоджэ гупчэм шыжьотыгъ, ащ къыщыт-пэгъокIыгъ Кошкхэблэ къоджэ псэуплэм ипашэу Хъэмдэху Байзэт. Ащ къызэрэтилуагъэмкIэ, «Къоджэ чыплэхэм хэхъо-ныгъэ ашыныр» зыфилорэ программэм къыдихэлъытагъэу гупчэ паркыр зэтырагъэпсыхъэ. ИлэситфыкIэ узэкIэлэбжымэ мыщ шагъэпсыгъэ зыгъэпсэфы-плэ паркышхом ишын иящэнэрэ едзыгъу мыр. Проектым игъэ-цэкIэн сомэ миллиони 3,3-рэ пэлуагъэхъашт. Ащ шыщэу сомэ миллиони 2-р федеральнэ гупчэм, мин 260-р чыплэ бюджетым къахагъэкIышт, адрэ къэнэрэ миллионым ехур цыфхэм къаугъоигъэ ахъш. ЗэкIэмкIи квадратнэ метрэ 1,400-м гъэцэкIэжыын лошлэн-хэр шэкIох.

Шъугу къэдгъэкIыжыын, республикэ бюджетым имылькы нахьыбэу хэлъэу, сомэ миллиони 6 къафатIупщи, 2018-рэ илэсым Кошкхэблэ парк зетегъэпсыхъагъэ мэщытым ипэ-чынатIэу къыщашыгъ. Цыфхэм зышагъэпсэфын алъэкIы-нэу тысыплэхэр къыдагъэуца-гъэх, плиткэ далъхъагъ, псы къечэхыплэр дашыхъагъ, нэ-фынэр къэзытырэ пкыгъохэр агъэуцугъэх, чыгхэр, къэгъа-гъэхэр шагъэтысхъагъэх, ма-шинэ гъэуцуплэр ашыгъ. Къо-джэдэхсхэм паркыр кIуапIэ афэхъугъэу жьи кIи зышагъэ-псэфы.

— Мы программэм шапхъэу пылымкIэ мылькыу къытфатIуп-щырэ ипроценти 10-р къоджэ-дэхсхэм къаугъоигъэ ахъшэу хэлъхъэгъэныр ары. Къэюгъэн

фае, зыпарэми егъэзыгъэ лоф-кIэ ахъшэ къылытхырэп, яшлои-гъоныгъэ елытыгъэу мыщ къы-хэлажэх. Предприниматель-хэм, лъэкI зилэхэм ямызакъоу, шъхадж физэшлокIырэм елы-тыгъэу къоджэдэхсхэм яшлуагъэ къытагъэкIы, лъэшэу тафэраз, — **къылуагъ Байзэт.**

Пашэм къызэрилуагъэмкIэ, тапэкIи «инициативное бюджетирование» зыфилорэ програм-мэм хэлэжыщтых. Ащи ишап-хэхэмкIэ, федеральнэ бюджет-тым къытIупщырэ сомэ мил-лиони 2-м ипроценти 10 къуа-джэмкIэ хэтлхъан фае. Мы программэм къызэрэдыхэлъы-тагъэу паркым икIыхъагъэ лъа-гъэкIотэшт, а урамым тетхэ район хыкумыр, Россельхоз-банкыр, музыкальнэ еджаплэр, шаплэр зыдэщыт чыплэхэр агъэцэкIэжыщтых, ялупэхэр зэтырагъэпсыхъащтых. Ощх

къызещыкIэ мы чыплэм ренэу псыр еуцо, ащ къыхэкIэу псы-рыкIуаплэхэри ашыщтых.

— Цыфхэм ящылэкIэ-псэукIэ нахьышлу шыгъэныр, тишлуагъэ ядгъэкIыныр ары тызфэла-жъэрэр, — **ело Байзэт.** — Ма-зэкIэ узэкIэлэбжымэ, мэзаем и 3-м, ос-ощхэу шылагъэм ыпкь къыкIэу Кошкхэблэ шыпсэурэ унэгъо 20 фэдизым псыр къа-кIэхъагъ. ТхъэмкIэ шыкур, зы-пари ыгъэфыкIуагъэп, шагухэм ыкIи хатэхэм псыр адэтыгъ. Унагъохэм зэкIэми тэдэлпы-лагъ, АР-м ошIэ-дэмышIэ лоф-хэмкIэ и Комитет илофышIэхэр къыхэдгъэлажы, цыфхэм яща-гухэм псыр адэтшыгъ. Ащ нэ-мыкIэу тракторхэр къэдгъаглохы, къуладжэхэр тыукъэбзыгъэх, тхъамафэрэ ащ тыпылыгъ.

— Асфальт зытелъ гъогухэм языхтэт уигъэрэзэнэу щыт, — лъэгъэкIуатэ игушылэ пашэм.

— Ау мыжъуакIэ зытетэкъуа-гъэхэр гъэцэкIэжыгъээнхэ фае. Ащ фэдэу мы мафэхэм урамыш тIл, ахэр Чапаевым, Ульяновым, Дзэгъаштэм ацIэ зыхьыхэрэр ары. Ащ нэмы-кIэу асфальт гъогоу машэ зыфэхъугъэхэри дгъэцэкIэжы-щтых. Джащ фэдэу Шъэумэн Хъазрэт ыцIэ зыхьырэ гъогоу километри 2 зикIыхъагъэм ас-фальт телъхъэгъэным ыкIи нэ-фынэ къэзытырэ пкыгъохэр те-гъэуцогъэнхэм апае мы илэ-сым районымкIэ программэм тыхэлажэх. КъэкIошт илэсым урам анахь инхэу «Прямая», «Курганная» ыкIи «Октябрь-ская» зыфилохэрэми къэнэфы-рэ пкыгъохэр атедгъэуцощтых.

Пашэм къызэрилуагъэмкIэ, къэбзэныгъэм лъэшэу анаIэ тырагъэты. Хэбзэшлу афэхъу-гъэу мэфэку ыкIи шэмбэт шы-хъафхэр рагъэкIокIых. «Эко-

гупчэм» зэзэгъыныгъэ дырIэлэу тхъамафэм тIогъогогъо хэкIыр унагъохэм афалуащы. Гукъау нахь мышIэми, къыхэкIы шьоф-хэм хэкIыр ащыратэкъоу. Ащ фэдэхэм джы нахь лъэшэу анаIэ зэрэтырагъэтыщтыр, ахэр зэ-рагъэпщынэщтыр ащ къылуагъ.

Кошкхэблэ зытес чыгур зэкIэмкIи гектари 7.500-рэ мэхъу. Ар псыхъоу Лабэ бгъо-дэс. Мы мафэм ехъулэу къуа-джэм нэбгырэ 7300-рэ щэпсэу, ахэр унэгъо 1,824-рэ мэхъу. Къатыбэу зэтет унэ 23-рэ фэдиз дэт. Ахэм ахэтых жьы дэдэ хъугъэхэр. БэмышIэу ащ фэдэ унитIумэ ачIэсыгъэхэр агъэко-щыгъэх. Гъэстыныпхъэ шхуан-тIэр, къычIащырэ зашъохэрэ псы къабзэр ялэх, ахэмкIэ гу-мэкIыгъо щылэп. ЫпэкIэ ялэгъэ башни 4-м джыри тIу кIэу къа-хэхъуагъ. Къуаджэм цыф лъэпкь зэфэхъафыбэ зэгур-ылохэу щызэдэпсэху.

Лъэпкь проектхэр зылажъэ-рэм къыщыублагъэу мэкъу-мэ-щым, былымхъуным, гъэсэн-гъэм, медицинэм алъэныкъокIэ тиреспубликэ хэхъоныгъэхэр ешых. Къоджэ псэуплэхэм со-циальнэ лъэныкъомкIэ зэхъокIы-ныгъэхэр афэхъунымкIи мы проектхэм яшлогъэшхо къэкIо.

Цыфэу шыпсэухэрэм ящы-лэкIэ-псэукIэ зэлъытыгъэр чы-гум къырахырэ лэжыгъэр ары. Кошкхэблэ къоджэ псэуплэм ипашэу къызэрилуагъэмкIэ, мы лъэныкъомкIэ узыгъэгүшхон плэкIышт къэгъэлэжъонхэр ялэх. ЗэкIэмкIи алэжыгъэр чы-гу гектар мини 3,5-рэ. Мэкъу-мэщ-фермер хызмэтшIапIэ зилэ фермер 42-рэ щэпсэу, пытэу зылъакъо теуцогъэ фермерхэр мымакIэу ахэтых. Къуаджэм чыгоу илпыр ахэр ары зы-лыгъхэр, зылэжыхэрэр. Къэра-лыгъо программэхэм ахэла-жэх, мылькы Iэпылэгъоу къа-ратырэмкIэ техникэр ыкIи ящы-кIагъэхэр къызIэклагъахэх.

(ИкIлэх я 4-рэ нэкIуб. ит).

Телевидением и Маф

Непэ, гэтхапэм и 6-м, Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» и Мафэ хегъэунэфыкы.

Ильэс 31-кӀэ узкӀэлэбжымэ, 1993-рэ ильэсым, Урысые къэралыгъо телерадиокомпание инэу хэгъэгум шылажьэрэм ишӀольыр къутамэу Адыгеим ар къыщы-зэлуахыгъагъ. Апэрэ пашэу илагъэр КӀэрэщэ Асланбэч. Ащ къыщегъэжьагъэу зэпымыоу къэралыгъо бзитӀумкӀэ, адыгабзкӀэ ыкӀи урысыбзкӀэ, лӀоф ешӀэ. Джащ фэдэу радиоэфирым арапыбзкӀэ ыкӀи тыркубзкӀэ къехъэ. Ащ ишӀуагъэкӀэ хэхэс адыгэхэр хэкум шыхьурэ-щышӀэрэм цэгъуазэх. Телеканалхэу «Россия 1», «Россия 24» ыкӀи радиоканалхэу «Радио России», «Маяк» зыфилохэрэм икӀэ-тынхэр къарэхъэх.

Непэ КӀТРК-у «Адыгеир» республикэм икӀэбартыгъэлэс амал шхьалэхэм ащыц. Медицинем, гъэсэнэгъэм, политикэм, культурэм, спортым — щыӀэныгъэм ильэныкӀо пстэумкӀи шӀольырым шыхьурэ-щышӀэрэм псынӀкӀэу, шӀыпкъагъэ хэлъэу къелуатэ. Тичыгогъу цӀэрылохэм, лэжыа-кӀохэм, шӀэныгъэлэжхэм ыкӀи нэмыкӀы-бэу республикэм хахъо езыгъэшӀэхэрэм, ыцӀэ дахӀкӀэ зыгъэлухэрэм афэгъэхьы-гъэ къэтыныбэ егъэхъазыры, ахэр цыф-хэм зэларегъашӀэ, зигъо лӀофыгъохэм афэгъэхьыгъэ упӀлэхэр къелэтых, ахэр

зыщызэхафырэ зэдэгущыӀэгъухэм, къэ-тынхэм адэлажьэ.

Непэ телерадиокомпаниеу «Адыгеир» зэхьокӀыныгъэшӀухэм ягъогу тет. БлэкӀы-гъэ ильэсым къыщегъэжьагъэу Пхъэш Ацэмэз телерадиокомпаниеу «Адыгеим» ипаш. лӀофшӀэныр зэригъэпсыщтымкӀэ ащ мурадэшхохэр илэх, лӀофшӀэныр гъэлъэ-шыгъэнымкӀэ амалхэм яусэ. Къыдэхъу-гъэхэм ащыц телерадиокомпанием иэфир

уахътэ нахьыбэ зэрэхъугъэр. Мы ильэсым къыщегъэжьагъэу икӀыдэкӀыгъохэм зы сыхьат къахэхъуагъ. Телеканалэу «Рос-сия 1» зыфилохэм къызэрэщыдӀкӀышты-гъэхэ уахътэм пчыхъэм сыхъатыр тфым ыныкӀом къыщыублагъэу хым ыныкӀом нэс къыхэхъуагъ. Ащ елытыгъэу, куль-турэм ыкӀи шӀэн-хабзэхэм, тарихъым, бзэм афэгъэхьыгъэ къэтыныкӀэхэм ягъэ-хъазырын телевидением илофышӀэхэр

непэ дэлажьэх. Ахэм ащыщхэр эфирым къыхэхъахэ ыкӀи епӀыхэрэм шӀу альэ-гъунхэу игъо ифагъэх. Джащ фэдэу рес-публикэм итеатрэхэм агъэуцугъэхэр, Адыгеим ирежиссерхэм яфильмхэр къагъэлажьэхэзэ ашӀышт. Гъэхъагъэхэр зышӀырэ цыфхэр къырагъэблагъэхэзэ эфирым занкӀэу къыхэрэ къэтынхэри зэхашӀытх.

А пстэури зэшлохыгъуае хъуштыгъэ лӀэпӀэсэнэгъэ ин зыхэлъ лӀофышӀэ купыр ары мыхъугъагъэмэ. ЯсэнэхъаткӀэ пытэу зэтеуцогъэ лӀофышӀэхэр, лӀэпӀэсэнэгъэ ин зыхэлъ журналистхэр, редакторхэр, ре-жиссерхэр, операторхэр, видеоинже-нерхэр непэ телерадиокомпанием щэ-лажьэх. Ахэм ренэу яшӀэныгъэхэм аха-гъахъо, лъэхъаным изэхъокӀыныгъэхэм задырагъаштэ, агъэхъазырырэ къэтынхэр къяпӀыхэрэм нахъ ашӀогъэшӀэгъон хъун-хэм пае кӀэ горэхэм альэхъух. Непи, телерадиокомпанием илофышӀэхэм я Мафэ, лэжыапӀэм щыпӀэгъокӀых. Мафэм ихъугъэ-шлагъэхэр цыфхэм къафалотэным фагъэхъазырых.

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» шылажьэхэрэр телерадиокомпаниеу «Адыгеим» илофышӀэхэм я МафэкӀэ афэгъушӀох.

АНЦОКЪО Ирин.

Ихэхъоныгъэхэм уагъэгъушхо

(ИкӀлэх).

Кошхьаблэ симэджэщырэ поликлиникэрэ щэлажьэ. Непэ мыхэм ящыкӀагъэр зэкӀэ зэра-гъотылӀэжыизэ лӀоф ашӀэ. Анахъ гумэкӀыгъоу районым илэхэм ащыц мыхэм ныбжьыкӀэ лӀофы-шӀэхэр зэрафимыкӀухэрэр. Арэу щытми, мыгъэ врач нэбгыритӀум къуаджэм къагъэзэжыгъэшъ, ар шӀукӀэ афӀпӀэгъунэу щыт. Къэралыгъо программэм ишӀуа-гъэкӀэ ахэр чэзыум хэмыхъу зычӀэсышт унэхэр къафашӀэфы-гъэх ыкӀи сьд фэдэрэ лъэныкӀо-кӀи янӀпӀэгъу рагъэкӀыхэрэп.

Гурыт еджӀпӀи 2 Кошхьаблэ дэт, еджӀпӀакӀэм нэбгырэ 500, жьым нэбгырэ 400 ащеджэ. ЕджапӀэу N 2-м гъэцӀкӀэжын дэгъухэр ищыкӀагъэх, кӀэу ашӀынуэи егупшысэх. ПашӀэм къызэрилорэмкӀэ, кӀэлэегъаджэ-хэр афекъух, арэу щытми, нахьыбэ ялэ хъуми нахьышӀу. Ащ нэмыкӀэу «Кванториум» зыцӀэ гъэсэнэгъэ тедзэ зыщы-зэрагъэгъотырэ еджапӀэ къуа-джэм щагъэлсы. Тиреспубли-кӀэ мыщ фэдэ зыдэтыр Мые-кӀопэ закъу. Псэуальэр ыпӀкӀэ колхозым иягъ, джы ар «Юж-

газэнерджи» зыфилохэ компа-ниеу Кошхьаблэ дэтым имыль-кӀкӀэ ашӀы. Мыщ сэнэушыгъэ зыхэлъ кӀэлэцӀыкӀлэхэр шырагъэ-джэщтых, щагъэсэщтых.

Культурэм ыльэныкӀоки лӀоф-тхьэбзэ макӀэп къуаджэм щы-зэшӀуахырэр. ИскусствэхэмкӀэ кӀэлэцӀыкӀу еджапӀэу М. Хьагъэ-уджым ыцӀэ зыхьырым ыкӀи лъэпкъ культурэмкӀэ Гупчэу къуаджэм дэтым лӀофтхьабзэхэр бэу ащырагъэкӀокӀых, ащ цагъэ-сэрэ кӀэлэцӀыкӀлэхэм ренэу зэ-нэкъокъухэм текӀоныгъэхэр къащыдахы. ПсэолытӀуми гъэ-цӀкӀэжын дэгъухэр арашӀы-лӀэнхэу программэм хагъэуца-гъэх.

ПашӀэр зэрыгушхорэ лъэны-кӀохэм ащыц якъоджэ спорт-сменхэм гъэхъагъэу ялэхэр. М. Чыржыным ыцӀэ зыхьырэ спорт комплекс ин Кошхьаблэ дашыхъагъэу мэлажьэ. Псэуа-льэр шӀэхъэшӀухэм адистэу зэтэгъэпсыхъагъ. лӀэпылгъоу аратырэм ишӀуагъэкӀэ ныбжьы-кӀэхэр спортым пылӀынхэ амал ял, ягъэхъагъэхэм осэшхо афӀ-пӀынуэу щыт. ПашӀэм къызэри-луагъэмкӀэ, самбӀэмрэ дзюдом-рӀкӀэ яклӀэлэцӀыкӀу спорт еджа-

пӀэ кӀэлэцӀыкӀлэхэр бэу къэкӀох, гъэхъагъэхэр ашӀых.

— МэфӀку пӀпӀц цыфхэр къесэгъэблагъэх. Сьд фэдэрэ лъэу ялэу къытэкӀолӀагъэхэм, зыпари джауапынчъэу, илоф зэхэтымыфыгъэу лӀудгъэкӀыжы-рӀэп. Сиамал къызэрихъэу си-шӀуагъэ зэрызгъэкӀыштым сы-пыль.

Непэ тигъогухэм къатехъ-хьэрэ хъугъэ-шлагъэхэм цы-фыбэ, анахъу ныбжьыкӀэхэр, зэрахъкӀуадэрэм, ахэм шӀобж-хэр атешагъэ зэрэхъурэм лъэ-шэу ыгъэгумӀкӀэу игушӀылэ лъи-гъэкӀотагъ Байзэт.

— Зыпари тикъуаджэ къаӀоу тэ тилофыгъохэр зэшӀуихыштхэп, ар зипшӀэрыпӀыр тэры — мыщ щыпсэурэ цыфхэр ары. Мы лъэныкӀомкӀэ къэуцурэ гумэ-кӀыгъохэр дэгъэзыжыгъээнхэм фӀшӀ правэухъумӀкӀо къулыкӀу-хэм зӀпхыныгъэ адытӀлэу тадэ-лажьэ. ГъогурыкӀоным ишапхъ-хэр зыкуьохэрэм пшӀэдэкӀыжъэу ахьыштым нахъ пытагъэ хэлъэу гъогу патруль къулыкӀум ило-фышӀэхэр къэкӀолӀэнхэ фае. Ау ащкӀэ гумэкӀыгъохэр дэгъэзы-жыгъэ хъуштыт. Ны-тыхэр, правэухъумӀкӀо къулыкӀухэр,

обществэр зэготхэу, зыкӀыныгъэ азыфагу илӀэу лӀоф зэдашӀэн фае. Джащыгъум ащ ишӀуагъэ къэкӀошт.

Хъэмдэху Байзэт Кошхьаблэ къоджэ псэупӀэм ипашэу загъэ-нэфагъэр бэшагъэп, гъэрекӀо тыгъэгъазэм и 15-м къыщегъэ-жыагъ. Апэрэ мафэхэм къаще-гъэжыагъэу, икӀуаджэ шӀу зэ-рилъэгъурэр къыхэхъу, нахъ дахэ, кӀэракӀэ зэрэхъуштым, цыфхэм ящыӀӀӀкӀэ-псэукӀэ на-хьышӀу хъуным фэлажьэ.

Мыщ ыпӀкӀэ ильэс 17-рэ Росреестрэм лӀоф щышагъ, къуа-джэм икӀэбар дэгъоу шыгъуаз, къоджэдэсхэм ар ашӀэ. Ащ къыхӀкӀэу илофшӀэн къышӀо-кӀынӀэп.

— ПашӀэу сызагъэнафэм апэ сиофшӀӀэгъухэм сызэралъӀугъэр тызэкъотэу, тӀэ зӀкӀэдзагъэу тызэдӀлэжъэнэу ары. Узэде-мылӀэжъэу, узэкъомыпӀмэ, къоджэ псэупӀэр уизакъоу пфӀыгъы-щтӀэп. ЗэгурыӀоныгъэр анахъ шхьаӀ. ЗӀкӀӀэми япшӀэрылӀхэр агъэцакӀэу, яшӀуагъэ къагъа-кӀомэ къуаджэр нахъ кӀэракӀэ хъуштыт. «Узэкъотмэ — ульӀш» ело адыгэ гушӀыжъым. Къо-джэдэсхэр къыткъоуцохэмэ,

тымышӀэн щыӀӀп, чылэри къэб-зэшт, дэхэшт.

Джыри зэ къыхэхъэщыгъэн фае мы аужырэ ильэсхэм Кош-хьаблэ зэхапшӀэу нахъ кӀэракӀэ зэрэхъугъэр. Унэхэр, щӀӀлэхэр, нэмыкӀ псэупӀэхэр шӀӀхъэ анахъ лъагъэхэм адистэу агъэпсыгъэх, тӀыдӀкӀи къабзэ. Мэщыт дэхэ дэдэу гъэрекӀопагъэ Кошхьаблэ игупчэ къыщызэлуахыгъэм нэр пӀӀӀпхы. Меценатхэм ямыль-кӀкӀэ, джащ фэдэу Адыгэ Рес-публикэм ыкӀи Пшызэ шӀольыр ащыпсэурэ быслымӀэнхэм я ДиндӀэлэжъапӀэ илӀэпылгъукӀэ ар ашӀыгъ. МэщытыкӀэм метрэ 30 ильӀагъ, лӀэзӀнӀэджӀпӀитӀу хэт, нэбгырэ 1000 чӀӀфӀ.

— Ти Лышхъэу КъумпӀыл Мурат лъэшэу тыфӀэраз. Ащ ыналэ къоджэ псэупӀэхэм лъэ-шэу атет, сьд фэдэрэ лӀофкӀи иамал къызэрихъэу ишӀуагъэ къытегъэкӀы. Ащ ихъатыркӀэ къэралыгъо программэхэм тахэ-лажьэ, ахэр лӀэпылгъушхо къыт-фэхъу. Программэхэм мылькӀоу къаӀкӀаӀорэр хэмытмэ, къоджэ псэупӀэм иахъцэ закъокӀэ зы-пари пфӀэшӀыштӀэп.

КӀАРЭ Фатим.

Джырэ уахътэм ынэхэмкIэ

АР-м итеатральнэ зэххэ лъэныкъо зэф-шхъафхэмкIэ зпымыоу Ioф ешIэ. Къэгъэлъэгъоны-кIэхэм адэлажьэ, артист-хэм режиссер зэф-шхъафхэм Ioф адашIэ, бэшагъэу агъэуцугъэ спектаклэхэм артист ныб-жыкIэхэр ахагъахъхъэ, лъэпкъ драматургием ит-хыгъэ шIагъохэр непэр мафэми театрэм къы-цагъэлъагъо, Мыекыуапэ имызакъоу, республикэм икыуаджэхэм, Краснодар къэгъэлъэгъонхэр къыца-тых. Мы охътэ благъэм Лъэпкъ театрэр зыдэла-жъэхэрэм ащыц Мурэтэ Чэпай ипъесэ техыгъэу «Шъузабэхэр» зыфиорэ спектаклэм игъэуцужьын. 2009 — 2010-рэ илэсхэм я 73-рэ театральнэ лъэ-хъан тэфэу УФ-м ыкIи АР-м янароднэ артистэу Зыхъэ Заурбий Мурэтэ Чэпай къызыхъугъэр илэс 70-рэ зэрэхъурэм ехъулIэу ыгъэуцугагъ. Непэ спектаклэу агъэуцужьырэр зыфэдэщтым фэ-гъэхъыгъэ зэдэгъуцIэгъу Заурбий дэтишIыгъ.

— «Шъузабэхэр» Лъэпкъ театрэм ирепертуар ащыц спектакль. Шыф-хэм шIу альэгъурэ къэ-гъэлъэгъонхэм ясатырэ хэт. Джыри ащ икы-гъэлъэгъон шъогъэхъазы-ры. Сыд зэхъокIыныгъа ащ фэхъуцтхэр?

— Пьесэр зытхыгъэ Мурэтэ Чэпай къызыхъугъэр илэс 85-рэ мэхъу. Ащи ыцIэ етIо, те-атрэ пашэми дгъэуцужьын фаеу ылытагъ. Артистэу рольхэр къэзышIыцтыгъэхэм ащыцхэр щыIэжъхэп — Ацумыжъ Тембо-ти, ежъ Чэпайи. Тхаркъохъо Теуцожъ, Хъэлацтэ Саниет IкIу хэуцуагъэхэм ащыц. Мы артист купым къызэрашIырэ сеп-пльыш, къэгъэлъэгъоныр къа-гъэкIэжъэу IкIуачIэ къыраты, язэхашIэхэр лъэшы, ахэр дэ-гъоу къырагъэлъэгъукIых. Зео-банэм тхымакIагъо нэмыкI зи къызидихъырэп. Гукъау нахъ мышIэми, ар джырэ уахътэми зэхэтэшIэ. ЕтIани хэзгъэхъошт-хэм ащыц Чэпай къэгъэлъэгъон едзыгъохэм пэублэхэр къафи-шIыгъэ сценэм къызэрэтэгъа-хъэщтыгъэхэр, джы экраным итэу, тетхагъэу щылэр дгъэфе-дэныш, спектаклэм къыхъэ-гъэуцощт. Джащ фэдэу сыгу къэкIыгъ.

— «Шъузабэхэм» яанэрэ гъэуцугъо Мурэтэ Чэпай

сценэм къытехъэзэ ав-торым ыцIыпIэ пьесэм хэт гуцIыгъэр къыло-щтыгъэх. Ар дэгъоу къэ-тэшIэжъы. Чэпай щы-мыIэжъэу автор къы-дэжIыгъохэр пьесэм хэ-шгъухъыжыгъэуи къэ-жъугъэлъагъоцтыгъ. Джы, зэрэхъурэмкIэ, а шIыкIэм къыфэогъэзэ-жъы ыкIи къэгъэлъэгъо-кIэ амал гъэшIэгъон къыфэогъоты.

— Апэ Чэпай ымэкъэ къо-дые къэлунэу сегупшысэщтыгъ. ЕтIанэ «сыд пае ежъыр къэ-мылэгъоштэ?» сIуагъэ. Шы-мыIэжъми, къытхэт, ыпсэ теа-трэм чIэт, къэгъэлъэгъоным хэт. Ыныбжыщтыгъэмэ илэс пчъа-гъэм епытыгъэуи ифэшъуаш. Чылэхэм къащыдгъэлъагъо зыхъукIэ, экран зыщымыгъэ-федэшъуштым ар хэмытэуи къэпшын плэкIышт. Ау техни-ческэ амал зилэхэм зэритхъу-хъагъэу къащыдгъэлъэгъошт.

— Декорациехэр зэблэ-шгъохъуа, хъаумэ зыте-тым тетэу къэнэжъха?

— Декорациехэми зэхъокIы-ныгъэхэр афэхъушты. Сихъу Рэмзан ахэм Ioф адешIэ. Унэ зэхэтэкъуагъэ сценэм тетышт. Заом цыфхэм къафихъырэр нэрылэгъоу. ЗэхэшIэ инхэр мы къэгъэлъэгъоным къэгъэушты, цыфхэм кинэу альэгъугъэм, ушэтыпIэу зыпхырыкIыгъэхэм якъэгъэлъэгъуапI. Мы IoфшIа-гъэр цыфхэм шIухъафтын ыкIи гукъэкIыж фэдэу афэхъунэу сыфай. Театральнэ IoфышIэхэм я СоюзкIэ шIэжъ пчыхъэзэха-

хъэхэр тшIынхэ фае. Арышъ, Мурэтэ Чэпай ипъесэ зэрэд-гъэуцурэм мэхъанэшхо есэты.

— Театральнэ Ioфы-шIэхэм я Союзэу Уры-сыем щызэхъагъэм ыныбжъ илэси 150-рэ мыгъэ мэхъу. Ар АР-м щыIэ къутамэмкIэ зы-горэуцтэу хэжъугъэу-нэфыкIыцта?

— Владимир Машковыр Те-атральнэ IoфышIэхэм я Союз (СТД-м) ипашэу джы агъэнэ-

фагъ. Союзым игъэлорышIапIэ къыхэнэщтхэр, хэхъащтхэр джы агъэнэфэгъэ къодый. Сэ Къыблэ федеральнэ шъолпырымкIэ Со-юзым исекретарэу сыкъэнэ-жъыгъ. Темыр Кавказ шъолпы-рымкIэ Дагыстан щыц лыкIо-ри къыхэнэжъыгъ. Джы хытыу зэпхыныгъэхэмкIэ зэхэсыгъохэр рагъэкIокIынхэр шIыкIэ-ама-лыкIэу къыхагъэщыгъ, ар нахъ IарыфэгъуныкIи хъун, ау пыут шыпкIэу мэхъу. Узэрэпэгъурэп тэрэз-тэрэзэу, узэхыхъэрэп, — Зыхъэ Заур хытыу зэпхы-ныгъэм, зэхэсыгъо зэхэщэ-ным уасэу фишIыгъэр тэфэ шъыпкIэу зэрэщытым гу-лысыгъэагъ. — Адыгеим къедгъэблагъэхэ тшIоигъу ар-тист, режиссер цIарылохэр. Гу-щылэм пае, Краснодар щыцэу, МХАТ-м Iутыгъэу Сергей Же-новач режиссер гъэшIэгъонхэм ащыц. Ар театральнэ фестива-лэу «Золотая маска» зыфиорэм иосэшI куп ипашэу агъэнэфагъ.

— Тэ ти СТД ыныбжэ-сыд фэдиз хъура адэ?

— Краснодар къутамэм ты-зэрэхэтыгъэр къыдэплъытэмэ, я 40-рэ илэсхэм къащэбгъэ-жъэнышъ къэплъытэн фае.

— Илэс 84-рэ зэрэ-хъурэр...

— Краснодар итеатральнэ IoфышIэхэм я Союз иадыгэ бюро тызыхэтыгъэр. М. Улья-новыр Союзым тетыгъ ащыгъум. СекIуали сельэлугъагъ адыгэ къутамэр шхъафэу зэхэтцэнэу. Союзым хэтынэу нэбгырэ щэки горэ къэууыгъоимэ зэхэпцэ хъу-нэу ылогъагъ. ИщыкIэгъэ тхыль-хэр згъэхъазырхи джащ фэдэу Союзыр АдыгеимкIэ зэхэтцагъэ. Ащ щегъэжъагъэу роль шхъа-

лэхэмкIи, режиссурэмкIи, къэгъэ-лъэгъонхэмкIи пчъагъэрэ та-къыхэщыгъ, ар гъэхъэгъэ дэгъу, уасэ фэпшIынэу щыт.

«Шъузабэхэм» къафэдгъэ-зэжъмэ, зэхэшIэ инхэр мы спектаклэм къыщыгъэлъэгъуа-гъэх. Ахэр къыбгъэлъэгъукIын-хэм пае бэмэ уапхырыкIыгъэу ущытын фае. Цыфэу заом имашIо зэхэзышIагъэхэу, зэоуж илэсхэм IoфшIэн хылылэмэ акIэуцуагъэхэр ары пьесэм игерой шхъалэхэр. Ащ емы-лытыгъэу, цыфыгъэр, гушъэ-багъэр ахэм къахэнагъ: шIу альэгъу, чIэнагъэхэр ашIых, Ioф ашIэ, къэшъох, къэзэрэщэх, ясабийхэр ины мэхъух. Ары Чэпайи пьесэр къызэрэригъа-жъэрэр. Къызыхъугъэр илэс 70-рэ зэхъум, «СиюбилейкIэ сфэгъэуцу» къысIологъагъ. Хъа-джэ цыкIум ироль къышIынэу фэягъ. Ау сэ еспэсыгъэп дзэ-кIолI шъошэ хъокIыгъэр щыгъэу спектаклэм хэтынэу. Къэгъэлъэ-гъоным ипэублэ кIэко зэпылтыр щыгъэу, игукъэкIыжъхэр къыIозэ Чэпай сценэм къытехъаныр сэры зигукъэкIыгъэр. Ичылэ къыдахъэ, псынэкIэчъым Iохъэ, щагу къэлапчъэм къекIуапIэ, игукъэкIыжъхэр къырилотыкIы-нэу регъажъэ — джащ фэдэу зэо ыкIи зэоуж илэсхэм ялэ-хъан тыхэщэ. ЫкIи ащ фэдэу плэгъогогъо къытезгъэхъагъ, авторым ыцIэкIэ къэгъушIэ-зэ. Арышъ, джыри Чэпай къэ-гъэлъэгъоным хэзгъэуцощт. ШыпкIэ, экраным итышт, ау гум ыуж ситэу сэкIо, джащ фэдэу къэсэлъэгъу... Гум къып-къырыкIыгъэ псэухэрэр адыгэ закъохэр ары.

ТЭУ Замир.
Сурэтхэр: авторым иех.

Уфэмыежьми, члэмыдзыжъ

Жъы хуугъэ е узэзэщыгъэ щыгынхэр имыдзыжыщтхэмэ сыда япшлэ-щтыр? АР-м имысатыу зэхахьэу, шлушлэ Гупчэу «Важные вещи» зыфилорэм зэхыщэгъэ лфотхьабзэу «Эко-девичниккэ» зэджагъэр упчлэм иджэуап нэрыльэгъу хуугъэ.

Творческэ цыфхэр, мысатыу зэхэхъэ зэфэшхьафхэм ялы-клохэр, волонтерхэр, АР-м культурэмкэ, лфшлэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэклэ иминистерствэхэм ялофышлэхэр — пстэумкэи нэбгыри 150-рэу ащ къеклолагъэмэ щыгынхэм ятлонэрэ щылэныгъэ зэрагъотыжырэ къарагъэлъэгъу. Амыгъэфедэжырэ щыгынхэм ахшылыкыгъэ хьап-щыпхэм ягъэхьазырынклэ мастер-классхэм хьаклэхэр ахэлэжыагъэх, ежы-ежырэу гъэдэхэн пкъыгъохэр зыфашыжыгъэх, клэдыкыжыгъэ лэпэщысэхэм яермэлыкыи лф ышлагъ. Ау «Эко-девичникым» ыгупчэу, нахъ шхьалэу хуугъэр джынсым хэшлыкыгъэ зэштэгъу 30-м ехьоу лфотхьабзэм къыцагъэлъэгъуагъэхэр ары. Пстэури ащыгынхэм ахэдыкыгъэх. АКЪУ-м и Мыекбонэ къралыгъо гуманитар-техническэ колледж иеджаклохэм ахэм ягъэхьазырын лф дашлагъ. Модельер-конструкторэу адэлэжыагъэр еджаплэм ия 4-рэ курс ис Александр Ковальчевскэр ары.

— Щыгынхэм ягъэхьазырын ильэсрэ лф дэслагъ. А 30-р непэ альэгъуным пае цыфхэм къытфахыжыгъэ щыгынхэм килограмми 100 пчъагъэ дгъэфедатгъэ. Ахэр дгыкыгъэх, дгъэтлэпыжыгъэх, дгъэнэфэгъэ шапхэхэмкэ иклэрыклэу тыдыжыгъэх. Дэным сызыпыл ильэс 12-м къыклоцл мыщ фэдэу сшогъэшлэгъон дэдэу лф зэрэслагъэр апэрэ. Шэк! бзыхьафышхом тебгъэлэнтхыкыныш, хэбдыкыштым ар фэдагъэп. Щыгынхэм къахэкыгъэ бзыхьаф лыххэм задебгъэштэн, имыкърэм гуадзэ фэшлын фае, — **къытфилотагъ Александр.**

Клэпхынхэр, гьончэдджхэр, клэко зэпылхэр, джанэхэр — пстэури джырэ модэм диштэу дыгъэх. Ныбжыкылэхэм къащэ-

гъэжыагъэу зыныбжъ хэклотатгъэхэм анэсэу къякълунхэу гъэпсыгъэх.

— Ильэс 17-м къыщэгъэжыагъэу 62-м нэс зыныбжъхэм апае щыгынхэр дгъэхьазырыгъэх. Сэ сипшээрпыгыгъэр, зыщыгъышхэм ялытыгъэу, шэклым инэшанэхэр къыдэспытэхъээ, тызфадэхэрэм анэгукли, апкэ зэхэлъыккэли къякълунхэу дыккэ шыккэхэр згъэнэфэнхэр ары ыкли къыддэхуугъэу сэлъытэ. лфшлэныр сэрклэ гъэшлэгъон дэдагъ. А зы къэгъэлъэгъоным модель зэфэшхьафхэм уащы-дэлэжъэнэу зырыз къызэрэхафэрэр. Нахьыбэрэмкэ пшэшъэ ныбжыккэ лъэлэ-лъагъэх, — **тыщигъэгъозагъ лфотхьабзэм истилисту Нэлбантова Лилие.**

Къэлогъэн фае. ежъ зэхэцаклохэм клэдыкыжыгъэ зэштэгъухэр ащыгынхэм.

АР-м имысатыу зэхахьэу, шлушлэ Гупчэу «Важные вещи» зыфилорэм ипашэу Ирина Дербенева джынсым хэшлыкыгъэ клэпхын зэпылхэр щыгъэу хьаклэхэм апэгъокыгъ. А мафэм ар ильэсрэ ежагъ. — Непэрэ мэфэкыр ильэс лфшлэгъум изэфэхьысыжъ. Джащ фэдизрэ ащ тыкыфэклауагъ. Блэкыгъэ ильэсым Президентым ифонд икультурнэ гукъэкхэмкэ зэнэкьокъум тыхэлажыи, республикэм ипроектитлоу ащ пхырыкыгъэмэ яз тыхуугъ. Ащ къыккэлогъэ ахъцэм ишлуагъэккэ тигупчэ илфшлэн ригъэжыагъ. Типроект итхуухъэ зэхъум, шлушлэныр ыпэ идгъэшъыгъ, ау творческэу, ямышыккэу зэрэщытын фаери къыдэтлытагъ ыкли щыгынхэм ящылэныгъэ лыгъэклотэгъэным зыфэдгъэзагъ. Ащ елытыгъэу къралыгъо мылькур щыгынхэм ятлонэрэ щылаклэ агъотыжыын зэралъэкыштыр къызщытлэтэгъэ мастер-класс 17 редгъэккыгъ. Мы лъэныкъом непэ дунаими зыщэу-

шъомбгъу, жъым клэ хэшлыкыныр жъуугъэу агъэфедэ ыкли ащ лъапсэ ил. Непэ ащ цыфхэр фэтпунхэ фае, ямыщыккэу къащэфырэ заулу нэужым радзыжырэ шлуагъэ къыхьырэп, ары паклошъ, дунаир аушлои, — **къыддэгъошагъ АР-м имысатыу зэхахьэу, шлушлэным игупчэу «Важные вещи» зыфилорэм ипашэу Ирина Дербенева.**

Ау тигушылэгъу къызэрэхигъэщыгъэу, Гупчэм ипшээрпыл шхьалэр шлушлэныр, къын хэфэгъэхэм лэпылэгъу афэхъунхэр ары, творчествэр, щыгынхэм яклэдыкыжыын ащ ыуж. Мэтэ-шохэр къалэм ичыплитлумэ ащигъэуцугъэу цыфхэм ямыщыккэжъэ щыгынхэр ахэм арахьыллэх. А пстэумэ яугъоинрэ язэхэдзынрэ волонтерхэр дэлажъэх. Егъэжыаплэм ахэр нэбгыритфыгъ, джы непэ 25-рэ мэхъух. Ялфшлэн шхьалэхэм уахътэу къялыжырэ щыгынхэм яугъоинрэ язэхэдзынрэ апэлуагъахъэ. Ильэсэу шлушлэ Гупчэм лф зышлэрэм къыклоцл республикэм щыпсэурэ нэбгырэ минмэ ящыккэжъэ щыгынхэм арагъэгъотыгъ.

Шлушлэ Гупчэу «Важные вещи» зыфилорэм лфэу ышлэрэм мэхъанэ ин зэрилэр къыхигъэщыгъ лфшлэнымрэ социальнэ

хэхьоныгъэмрэккэ Министерствэм илфшлэу Цыпынэ Жанетэ. Ащ къызэрилуагъэмкэ, мыщ фэдэ социальнэ зэхэхъэхэм япчъагъэ республикэм щыхэхъо ыкли ахэм адэлэжъэщт оператор шхьаф джы республикэм илэ хуугъэ.

— Мыщ фэдэ организациехэм апае ар шхьафэу агъэпсыгъ. Урамэу Лениным ыцлэ зыхьырэ тет унэу N 54-м щылэжъэщт. Бэгъырэт Азэмат ащ ипаш, АР-м лфшлэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэккэ и Министерствэ епхыгъэу лэжъэщт, тэри гунэ лъытфыштыт. Арышъ, непэ тлэгъуугъэм фэдэ социальнэ лф горэм ыуж ихъэ зышлоигъохэм ащ лэпылэгъу щагъотыштыт. лфшлэныр ащ нахъ къыгъэпсын-клэщт. Джащ фэдэу мысатыушл организациехэм япроектхэм ягъэцккэ къралыгъо лэпылэгъу зыгъоты зышлоигъохэм апае зичэзыу республикэ зэнэкьокъур мэлылфэгъум реклоуштыт. Мэзэ псаум ар клоуштыт. Мыгъэ ащ къыдыхэлъытэгъэ мылькур фэдитлуккэ нахьыбэ хуугъэ. АР-м и Лышхъэ лфшлоу зэшлэшхуыр зельэгъум, сомэ миллион 15 фэдиз къыхигъэхуагъ, — **къылуагъ Цыпынэ Жанетэ.**

Шлушлэ зэхахьэу «Важные

вещи» зыфилорэми мы лъэныкъомкэ илфшлэн лыгъэклотэщт. Рыхьыжъэгъэ проектхэм заригъэушъомбгъуштыт.

АНЦОКЪО Ирин.

2024-р — унагъом и Илъэс

Бын Iужъу

Адыгэ Республикэм аужырэ илъэсхэм сабыибэ зэрыс унагъохэм япчыгъэ щыхэхуагъ.

Шәуджән районым ит къуаджәу Мамхыгъэ шыпсәурэ Цукъо Светланэрэ Аликрэ сабыищәу зәдапурэм нэмыкәу 2010-рэ илъэсым кләлэцлыкүйиб яунагъо кыыхэхуагъ. Ахэр къаләу Чечбаркуль дэт кләлэцлыкүй Унәу N 2-м щалыгъыгъэхэм ащыщыгъэх.

ЩыIэныгъэм ахэм къинышоу щызәпачыгъэр къагурылозэ Цукъохэм яунагъо кләлэцлыкүйхэм апэгъоклыгъ. Сабыйхэр къалахынәу зэрэхуыгъэм Светланэ тыщыгъэгъозагъ.

— Сишхъэгъусэрэ сәрырэ тиныбджэгъумэ адәжъ хъаклпә тыклуагъәу унагъом пшәшъәжыи цыклуитлү къалахыгъәу апләу тлэгъугъәти, лъәшәу сыгурихыгъәх, псынкләуи бзә къа-

дзэгъотыгъ. Тыщәсыфә ахэм сашодахәу сурәт сыкъашли, къысатыгъ. Джащ къыщыублагъәу тизәныбджәгуныгъә тыублагъә, бэрә сымыльгъухәмә сафәзәщәу, яшәфхәр къысфалүатәу, упчләжъгъәу сашләу хуыгъә. Сишхъәшәгъәу къысылүагъ: «Сабыйхәм лъәшәу шлү уалъгъәу зыккыпфәщәи, дәгъуба кләлэцлыкүйхәр къалыпхәу пплүхәмә». Джащыгъум сишхъәгъусә еслүагъ шлүлгъәгуныгъәу сабыйхәм афысыләр зәрәгъунәнчәр ыкли тиунагъо хәхъо фәсшынау сызәрәфаер. Тхәагъәпсәу, Алик къыздыригъәштагъ, — **къелүатә Светлана.**

Охтә шлүклае тешлагъәу Светланэ зәхихыгъ Челябинскә шәолпырым сабыитф хуыхәу

ибәу къәнагъәхәу, кләлэцлыкүй Унәм щалыгъхәу. Джащ дәжыи пшәдәклыжъәу пылпыр къагурылозә зәшхъәгъусәхәм тыраубытагъ кләлэцлыкүйхәр къалахынхәш, унагъом щәплүнхәу.

— Ищыклэгъә тхылъхәр сыугъоихи, Челябинскә сыклуи, сабыиплI къалытхынәу зыдгъәхъазырыгъәу, кләлэцлыкүй Унәм ипащә лъәшәу ыгу сырихыгъәу къысәлгъәлүгъ джыри зәшылпху цыклуитлү тштәнәу. Апәрәмклә тләкү сыкъәщтагъ, ау пшәшъәжыи цыклуитлүм анәгухәм сазыккәпләм, ахәри сиунагъо щыщ сшыгъәх. Ахәм илъэс 12 зырыз аныбжәу, яшәнкIи зәтеуцуагъәхәу щытхәти, лъәшәу къин апытлгъәуагъ, арәу щытми, къытфәразәхәу еджапләр

къаухи, тегъәпсыхъагъәхәу щыIэныгъэм игъогу тәхъагъәх, — **елә Светлана.**

Охтә шлүклае тешлагъәу етIани сабыитф Шәуджән районым ит еджәплә-интернатим къыла-хыгъ. А кләлэцлыкүйхәмрә ежхәм ялфыгъәхәмрә зәгурылоныгъә дахә азыфагу илъәу къызәдәтәджых. ЩыIэныгъә гъогу ифәшәуашәу къызәрәпкун плэккыштым ахәр фагъасәх. Цыфыгъә ахәлгъәу, Iофшәным алә еклоу, ячыгу шлү алгъәгуу ны-тыхәм ахәр аплүх. Хәти унагъом уасә фишыным мәхъанәшхо иI. «Бын Iужъур — гъәбәжъу» адыгә гущыләжым зәрилоу, къәкләхуыхәрә кләлэцлыкүйхәм ягъәхъагъәхәм Цукъохәр арәгушхох.

Бзылфыгъәхәм я Союз Светланэ хәт, зәхәхәхәм чанәу ахәлажә. Спортим пыл, кләлэцлыкүйхәри ащ хәщәх. Яцыкүгъом къышгъәжъагъәу якләлхәр бәнәным пыщагъәх. Аплүгъә кләләхәм ащыщхәр къулыкүм къәтых, зәкләми сәнәхәт дәгъухәр ялә хуыгъә, унагъохәр ашләнәу рагъәжъагъ. Светланэрә Аликрэ упчләжъгъәу ашых, зәрәлгәкләу ахәм аделәх. Зыныбжә икыгъә кләләу аплүгъәхәри, джы унагъом щәплүхәрәри, ялфыгъәхәри ИлъәсыкIәм Цукъохәм яунагъо щызәхәхәх, мәфәккыр зәдагъәмәфәккы.

— Кләлэцлыкүйхәм «Хъалыгъурә псырә нахъ шъумыгъотыштми, шъуапәклә шъуисабыйхәр чләшумыдзых» ренәу

ясәIо. Хәткли нафә щыIэныгъәртә тызәрәфәе занкәу зәрәмыкюрә. Къәхуэрә сабый пәпчърызыкъ иI. Чыплә къинхәми тарәфә, зәшлотхын тымыльәкышт гумәкыгъәхәри къытшхъарыуагъәхәу къытцәху. Ащ фәдә чыпләхәм уишхъәгъусә пытәу къызәрәбготыр, ащ иләпылгъәу узәрәщымыкIәштыр зызәхәпшләкIә, пстәури нахъ зәшлөхыгъошлү мәху, — **къыкIигъәтхыгъ Светлана.**

Джащ тетәу зәделәжъхәзә Светланэрә Аликрэ илъәсхәр зәрәнәкIых. Ны-тыхәр зышхъарымытыжъхә кләлэцлыкүй ибәхәм ядунаи агъәкләраклә.

— Зыныбжә имыкыгъәхәм зынаIә атәзыгъәтырә къулыкыоу Шәуджән районым итым ипащәу Къыкъ Алыи сыд фәдәрә IофкIә зыфәзгъәзәгъәми, ишлүагъә къысәгъәкIы, — **елә Светлана.** — Кләлэцлыкүйхәм тиунагъо псәукләу щыряIәм ләплләх къулыкүм испәциалистхәу Бырдж Симәрә Бәщныбә Джәнапәгурә. Гумәкыгъоу, щыкIагъәу тиләр зәрагъәшлагъә, ахәм ягъәцәкләнкIә къыддәлажәх.

Сабыим нахъ тхәагуи, нахъ шлагъуи зи щыIәп. Ахәр къәрәлыгъом инеушырә мафәх. Тикләлэцлыкүйхәр ары тышыләныгъәтфәзыгъәдахәрә, ткIуачIә къезыгъәблырә, къыныгъоухәр зәпытәзыгъәчырә, лъапсә уиләмә, шхъапә зәрәуиләштыр зәхәтәзыгъәшләрә.

ЛЪӘПШЪЫКЪО Фатим.
Сурәтхәр: унагъом ихъарзынәщ.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законәу «Адыгэ Республикэм цыфым ифитыныгъәхәмклә и Уполномоченнә ехылагъ» зыфилорәм ия 9-рә статья зәхъоклыныгъә фәшыгъәным фәгъәхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2024-рэ илъэсым мзәам и 20-м ыштагъ

А 1-рә статья. Адыгэ Республикэм и Законәу «Адыгэ Республикэм цыфым ифитыныгъәхәмклә и Уполномоченнә ехылагъ» зыфилорәм ия 9-рә статья зәхъоклыныгъә фәшыгъәным фәгъәхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законәу N 148-р зытетәу «Адыгэ Республикэм цыфым ифитыныгъәхәмклә и Уполномоченнә ехылагъ» зыфилорәм 2008-рэ илъэсым мзәам и 13-м къыдәкыгъэм (Адыгэ Республикэм ихәбзәгъәуцугъә зәхуыгъәгъәхәр, 2008, N 2; 2010, N 7, 11; 2012, N 4; 2016, N 8; 2017, N 5; 2022, N 8)

ия 9-рә статья зәхъоклыныгъә фәшыгъәнәу, мыщ фәдә къәлуакIә зилә я 14-рә IахыкIәр хәгъәхъогъәнәу:

«14. Уполномоченнә пшәдәклыжъ рагъәхырәп федеральнә законхәм къыдалытәрә шапхәхәхәм, Федеральнә законәу N 273-р зытетәу «Къольхә тын-ыхыным пәуцужыгъәным ехылагъ» зыфилорәм 2008-рэ илъэсым тыгъәгъәзәм и 25-м къыдәкыгъэм ия 13-рә статья ия 3 — 6-рә Iахыхәм къыдалытәхәрәм адымыштәрә зекIуакIәхәр ежә емылпытыгъә ушхъагъу-хәм къахәкләу къызыафәхәклә.

Я 2-рә статья. Мы Законом кIуачIә иIә зыхуэрә

Официальнәу къызыахуырә мафәм къыщыублагъәу мы Законом кIуачIә иIә мәху.

Адыгэ Республикэм и Лышхъәу КЪУМПИЛ Мурат

къ. Мыекыуапә, мзәам и 27-рә, 2024-рэ илъэс N 308

Каратэ

Гъэхъэгъэшлукхэр ашыгъэх

КаратэмкӀэ Урысые зэнэкьокъоу «Федерациехэм я Кубок» зыфилорэр Москвскэ хэкум икӀалэу Одинцово щыкӀуагъ.

Къэралыгъом ишӀолъыр 47-мэ яспортсмен 2300-рэ фэдиз ащ хэлэжъагъ. Адыгэ Республикэр нэбгырэ 12-мэ къагъэлъэгъуагъ, ахэм ятренерых Владимир Васильченкэмрэ Лъэустэнджэл Амиррэ.

Республикэм илӀыкӀохэм дышъэ медали 5 къахыгъ, нэбгырищмэ ятӀонэрэ чыплӀэхэр къафагъэшъошагъэх. ТекӀоныгъэр къыдахыгъ Артем Воробьевым, Паку Астемир, Дмитрий Петренкэм, Паку Алихъан, Тыу Батыр. Тыжын медальхэр къахыгъэх Паку Самир, Егор Христофоровым, Гъыщ Темыркъан.

Зэнэкьокъухэм язэфэхьысыжъхэм адиштӀэу тикӀалэхэм спортымкӀэ разрядхэр къафагъэшъошӀэштӀх.

Мы спорт лъэпкъымкӀэ Къыблэ федеральнэ шӀолъырым ипервенствэу къалэу Темрюк ыкӀи Урысые зэнэкьокъухэу Санкт-Петербург ащыкӀоштхэм Адыгеим испортсменхэм зафагъэхъазырышт.

Зэхъышагъэр ыкӀи къыдззыгъэкӀырэр:
АР-м лъэпкъ ИофхэмкӀэ, ІзкӀыб къэралхэм ащыпсӀурэ тилъэпкъэгъухэм адырӀэ зӀпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдӀщыгъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаӀихырэр А4-кӀэ заджэхэр тхьапэхэу зипчъагъэкӀэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дӀгъэу, шрифтыр 12-м нахъ цӀыкӀунэу щытӀ. Мы шапхъэхэм адимыштӀэрэ тхыгъэхэр редакцием зӀкӀегъэкӀожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын ИофхэмкӀэ, телерадиокъэтынхэмкӀэ ыкӀи зӀлгы-ІзсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплӀэ гъэорышӀанӀ, зӀраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗӀкӀэмкӀи пчъагъэр
4178
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 375

Хэутыным узщыкӀгътхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкӀгътхэгъэх уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьалӀэр
МӀшлӀэкъо С. А.

Редактор шъхьалӀэм игуадзэр
ТӀу З. Дз.

ПшъэдӀкӀыжъ зыхъырэ секретарыр
ЖакӀэмыкьо А. З.

Футбол

ЕшлӀэгъухэм зафегъэхъазыры

ФутболымкӀэ Урысыем ипервенствэ иятӀонэрэ лигэ хэт Мыекъопэ «ЗӀкьошныгъэм» илӀэсыкӀэм къыдыхӀэлъытӀэгъэ ешлӀэгъухэм зафегъэхъазыры.

Адыгеим икомандэ къалэу Великие Луки къэзыгъэлъэгъорэ «Луки-Энергия» зыфилорэм Крымскэ щылукагъ. Псковскэ хэкум илӀыкӀохэм текӀоныгъэр къыдахыгъ, пчъагъэр — 1:0.

ПӀшлорыгъэшъэу зӀрагъэнэфагъэмкӀэ, мы купым хэт командэхэм язэнэкьокъухэр гъэтхапэм и 23-м рагъэжъэштӀых ыкӀи шӀэкӀогъум и 16-м нӀс кӀоштӀх. ЗӀкӀэмкӀи ащ командэ 17 хӀлажъэ, тур 34-рэ рагъэкӀокӀышт.

Купым хэт командэхэр:

«Алания-2» (Владикавказ), «Ангушт» (Назрань), «Астрахань» (Астрахань), «Биолог-Новокубанск» (п. Прогрессыр), «Динамо» (Ставрополь), «Динамо-2» (Махачкала), «ЗӀкьошныгъ» (Мыекъуапэ), «Кубань Холдинг» (ст. Павловскэр), «Легион» (Махачкала), «Нарт» (ЩӀӀрджэскӀал), «Победа» (Хасавюрт), «Ростов-2» (Ростов-на-Дону), «Рубин» (Ялта), «Севастополь» (Севастополь), «Спартак» (Налщык), «Строитель» (Каменск-Шахтинскэр), «Форте» (Таганрог).

Гандбол

Финалым ихъанхэ альӀэкӀыгъӀ

ГандболымкӀэ Урысые зэнэкьокъум ифинал едзыгъо Адыгеим ипшъашъэхэр ихъанхэ афызӀшӀокӀыгъӀ.

Шъугу къӀдгъэкӀыжъын, тренер-кӀэ-лӀэегъаджэу Евгений Поповыр зипӀэщ командэм 2010-рэ илӀэсым къӀхъугъэ пшъашъэхэр хӀтых.

Адыгеим илӀыкӀохэр Москва, Краснодар ыкӀи Приморскэ крайхэр, Волгоград ыкӀи Самарскэ хӀкухэр къӀзыгъэлъэгъогъэ командэхэм алукагъэх. ТигандболисткӀэхэм ешлӀэгъуитф ялагъ, ахэм ащыщӀэу зыр ары нӀлӀп къахын альӀэкӀыгъӀ. Ащ къыхӀэкӀыкӀэ я 5-рэ чыплӀэр къыдахыгъ ыкӀи финалым ихъагъэхӀ.

Командэхэр зыдӀщыт чыплӀэхэр:

1. «Академия гандбола» — 10.
2. Москва-1 — 7.
3. «Самарскэ хӀкур-3» — 6.
4. Спорт еджаплӀэу «Динамо» — 5.
5. Адыгэ Республикэр — 2.
6. Приморскэ краир — 0.